

Skien, 04.04.2024

Til
BaneNOR Eiendom v/adm.dir
BaneNOR Eiendom v/ styret
BaneNOR SF v/ styret

Oppfordring til BaneNOR Eiendom om å endre planene for Skien Brygge

Besteforeldrenes klimaaksjon i Grenland, Naturvernforbundet Grenland, Grenland Sportsfiskere og Forum for natur og friluftsliv Telemark fremmer her en felles oppfordring. Som miljø-, natur- og friluftslivsorganisasjoner har vi hver for oss ulike hovedfokus. Men i denne saken støtter vi alle en bred argumentasjon for å endre utbyggingsplaner ved Skien Brygge.

Vi ønsker en klima- og miljøvennlig byutvikling med boliger i sentrum, der alle generasjoner kan bo og trives. Utbyggingen må ikke hindre ferdsel for allmenheten langs kanten eller for båttrafikk, fisk/laks og andre dyrearter. Klimaendringer og flomfare må forventes mer i framtida.

BaneNOR Eiendom planlegger en svært kontroversiell utbygging i Skien sentrum. Tiltaket «Skien Brygge» ved sørøstre del av Skiens havnebasseng er omfattende.

Vi går ut fra at ledelsen i BaneNOR Eiendom og i BaneNOR SF kjenner planen. Vi omtaler derfor ikke planen nærmere her.

Befolkningen har store forventninger til at BaneNOR Eiendom, som statens representant, må vise stor aktsomhet ved utbyggingsprosjekter. Prosjektene må være i tråd med statlig regelverk og regjeringens politikk. Bane NOR Eiendom, ved sin forretningsvirksomhet, bør derfor ikke utfordre befolkningen, lokale og sentrale myndigheter med så kontroversielle planer som Skien Brygge.

BaneNOR Eiendom sentralt har klare mål om bærekraft. Vi mener at Skien Brygge er verken miljømessig, sosialt eller økonomisk bærekraftig.

Vår oppfordring er at planene for Skien Brygge må få to vesentlig endringer:

1. Ikke bygg i havnebassengets vannareal.
2. La allmenheten få tilgang til hele vannfronten.

Argumentene for å endre planene er i hovedsak:

1. Respekten for en elv og naturkreftene
2. Respekten for et historisk etablert lokalsamfunn
3. Prinsippet om lik behandling
4. Brudd med statlige styringssignaler
5. Tvil om rettigheter
6. Tvil om soliditet i byggemetode

Forventer mer av BaneNOR Eiendom som Statens aktør

Utbyggingen ved Skien Brygge bryter med Regjeringens politikk på flere vesentlige områder, der Samferdselsministeren har øverste politiske makt.

Det er særlige forventninger til at Bane NOR Eiendom etterlever ideelle bærekraftsmål og omforente prinsipper som Staten har fastsatt. Tilliten svekkes til både Bane NOR, Staten og politikere.

Utbygging 35 m ut i elva med peling og spunting i forurenset grunn vil påvirke planter og dyr.

Nedbygging av natur strider mot statens prinsipper om felleseie og god forvaltning av naturmiljø.

Skien Brygge, med sine mange boliger, ivaretar ikke store samfunnsviktige funksjoner. Derfor er utbygging i vann unødvendig og kritikkverdig.

Aktørene på Telemarkskanalen har viktige innvendinger mot planene på Skien Brygge. Se vedlegg. Båttaktører etterlyser beredskapsfunksjoner. Det er behov for at nærings- og turistbåter kan legge til kai flere steder, bl.a. i påvente av sluseåpning.

Utbygginga ekskluderer allmennheten fra deler av vannfronten. Dette er svært uheldig. Elva og vannkanten bør videreføres og videreutvikles som attraksjon for Skien og allmenheten, slik som i Oslo, Drammen og andre byer.

De enkelte hovedargumentene omtales nærmere her:

1. Respekten for en elv og naturkreftene

Skien Brygge planlegges bygd rett nedstrøms den strie Damfoss, der Skiensvassdraget møter havnivået i Skien sentrum. Skiensvassdraget er Norges tredje vannrikeste vassdrag, bak Glomma og Drammensvassdraget.

Høy flo fra Skagerrak inn Skienselva møter vassdraget nettopp der Skien Brygge planlegges bygd i vann. Det er innlysende, med uværet «Hans» i minnet, at plasseringen av leiligheter, næringslokaler og annen infrastruktur er svært utsatt.

Det store vassdraget er bygd opp over tusener av år. Naturkreftene bestemmer. Selv med vannregulering er Skien havn svært utsatt for flom.

Risikoen for omfattende vann- og flomskader er åpenbare nettopp ved Skien Brygge.

Bygging her strider mot BaneNOR Eiendoms satsing på bærekraft og mot statens politikk om bygging i utsatte områder.

2. Respekten for et historisk etablert lokalsamfunn

Skien Brygge gir uheldige konsekvenser for Skien sentrum, det lange vassdraget og distriktene inn i Telemark, samt sjøveien til Skagerak.

a. Vannspeilet i Skien

Å være ved vann oppfattes som attraktivt. Utsikt til vann har høy verdi.

Skien sentrum er over lang tid etablert med unik nærhet til vann. Vannet har stor betydning for byens utvikling. Selve navnet, av «Skidan», beskriver byen ved de to vannspeilene Hjellevannet (ferskvann) og Bryggevannet (brakkvann).

Befolkningen oppfatter at vannmiljøet er et felleseie. Innbyggerne reagerer sterkt når utsikt og tilgang til vannet forsvinner.

Hvis Skien Brygge bygges etter nåværende planer, vil innbyggerne oppleve minst fire merkbare tap..

For det første blir faktisk vannareal mindre, da Skien brygge planlegges inntil ca 35 meter ut i havnebassenget. For det andre vil høye bygg ved vannfronten redusere utsikter til det gjenværende vannet. For det tredje vil større deler av vannspeilet bli skyggelagt. For det fjerde vil ferdselssonene på vannet bli redusert, fordi brukerne må respektere privatlivets fred for leilighetsboerne i vannkanten.

b. Havnebyen

Skien er en av Norges eldste byer, etablert for over tusen år siden. Nettopp vassdraget og Skien Brygges nærmiljø gjorde Skien egnet som havneby. Historisk har handelen på sjøveien ut i verden fra det indre av Telemark og Skiensområdet vært stor.

Nå er kommersiell båttrafikk sterkt redusert i Skien havn. Union fabrikk blei nedlagt i 2006, mer varetransport skjer med lastebiler, og ny havn kom i Voldsfjorden.

EU og Regjeringens mål om mer miljø- og klimavennlig transport tilsier satsing på sjøtransport. Hvis Skien Brygge bygges, vil store kaiområder forsvinne. Vi har forståelse for at Jernbanebrygga ikke lenger egner seg som stor transporthavn. Men det er viktig å bevare en kaifront slik at tilpasset båttrafikk kan nå land. Ikke minst er dette viktig for beredskap.

Navnet «Skien Brygge» oppleves misvisende, når bryggefunksjonen forsvinner. For ukjente med båt kan dette føre til farlige misforståelser.

c. Telemarkskanalen

Telemarkskanalen, bygd på 1800-tallet og kåret som Telemarks tusenårssted, er unik i norsk sammenheng. Skien sluse, rett ved Skien Brygge, er inngangen til den lange transportåren helt opp til Dalen i Vest-Telemark og Notodden i Øst-Telemark.

Kanalen er en historisk viktig ferdselsåre. En av landets tidligste eksportnæringer, salg av brynestein fra Eidsborg ved Dalen, fulgte vassdraget. Dette startet for over tusen år siden.

Båttrafikkens muligheter framover vil bli negativt berørt ved bygging i havnebassenget. EUs direktiv om mer transport i vann tilsier at behovet for båttransport på kanalen bør økes.

Aktørene på Telemarkskanalen har viktige innvendinger mot planene på Skien Brygge. Se vedlegg.

3.Prinsippet om lik behandling

Svært mange som har eiendom ved vann, ønsker å utnytte den ekstra verdien som vannkontakten gir. Uten strandloven og annet relevant regelverk i Norge, vil det meste av areal ved kysten, langs vassdrag og ved innsjøer bli bebygget. Byggepresset er stort.

Skien Brygge har vært gjennom en planprosess, der Skien kommune aksepterte utbygging i vann da reguleringsplanen ble vedtatt i 2016. Men både da, og ikke minst nå siden, stiller mange spørsmål ved klokskapen i vedtaket.

Vi tror Skien kommune handlet under press i 2016. Ikke minst fordi kommunen selv hadde vedtatt sentrumsplanen for å stimulere en positiv utvikling i sentrum. Ønsket om en mer livskraftig Skien by var og er sterkt.

Også andre lokale utbyggere utfordrer regelverk og etablert praksis ved å planlegge utbygging i og ved vann. På Klosterøya, dvs. motsatt side av Skien Brygge, er det to større planer for bruk av havnebassenget til byggegrunn. Vi tenker her på Tømmerkaia og Felt 17.

Vi forventer at utbyggingspresset ved vassdraget vedvarer. Skien kommune og andre offentlige myndigheter får da en stor utfordring med å argumentere mot bygging i vassdraget når Skien Brygge får tillatelse.

I dette perspektivet er det skuffende at Staten sjøl, dvs. BaneNOR Eiendom som utbygger av Skien Brygge, bryter prinsippet om at man ikke bør bygge i vann.

4.Brudd med statlige styringssignaler

Vi viser bl.a. til regjeringens Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2023-2027, punktene 24, 25, 55 og spesielt punktene 65 og 66.

A. Både myndighet og utbygger

Staten har et troverdighetsproblem ved å være eier og pådriver i Skien Brygge-planen, samtidig med å være streng forvalter av kyst og vassdrag. Statsforvalterne og Miljødirektoratet følger nøye med på og utøver myndighet til planer om bygg/anlegg ved vann.

Staten har hatt flere roller i denne konkrete plan- og byggesaken. Staten ga innspill til reguleringsplanen og behandler søknad ifølge forurensningsloven. Fylkesmannen/Statsforvalteren har ikke stoppet planen om utbygging i vann.

b. Forebygge skader ved flom, ras og uvær

Regjeringen har en klar holdning til bygging der risikoen for flom er stor. Flere statsråder var aktive i media under og etter det store uværet «Hans». Regjeringen og forsikringsbransjen har siden gitt klare signaler til kommuner og utbyggere om å respektere naturkreftene, bygge forsvarlig og unngå risiko for skader ved flom, ras og uvær.

Til tross for dette velger statlige BaneNOR Eiendom å bygge i et svært flomutsatt område i Skien.

Når et lignende uvær som «Hans» rammer Telemark/Skiensvassdraget, kan følgene bli store ødeleggelser. De store vannmengdene ved et ekstremvær vil komme nettopp mot Skien Brygge.

c. Bevaring av naturmiljø

Havnebassenget i Skien er et naturmiljø. Selv om det ligger tett på bebyggelse og har ulike ledningsnett på bunnen, er vannet et selvstendig livsmiljø for fisk, andre vanndyr og planter. Noe av det unike ved havnebassenget er innslaget av både saltvann og ferskvann, stor vanngjennomstrømming og laksevandring. Videre ligger antagelig store mengder forurenset masse etter tidligere industri på elvebunnen.

Bygging i vann, med bl.a. pæling av 129 stålrør ned i vannbunnen, vil påvirke livet i elva og på elvebunnen. Bygginga gir stor risiko for forurensning. Nettopp potensialet for forurensning i Skienselva er påklaget til Statsforvalteren og behandles nå av Miljødirektoratet.

Staten har internasjonalt forpliktet seg til å bevare natur, og bør da ikke samtidig bygge ned naturen.

Vi viser til vedlagte uttalelse (2 vedlegg) fra Grenland Sportsfiskere.

d. Nærfriluftsliv

Statens handlingsplan for friluftsliv vektlegger satsing på hverdagsmiljøet og nærfriluftslivet. Grøntområder, stier og turveier der folk bor er viktige.

Friluftslivet og naturkontakten betyr mye for folkehelsen. Derfor må attraktive uteområder skapes også i byer. Friluftslivet er mest bærekraftig ved bruk av natur nær hjemmet.

Muligheter for vandring og opphold ved vann øker friluftslivets attraktivitet. Derfor er det viktig at kaifronten forbeholdes allmennheten og ikke privatiseres.

Befolkningen er svært interessert i kaia som turvei. Men ved deler av Skien brygge blir havnefronten privatisert og utilgjengelig. Dette er uheldig for innbyggerne og besøkende.

Andre kommuner går motsatt veg og kjøper opp privat strandeiendom for å gi befolkningen fri ferdsel. Eksempler er Oslo, Færder og Porsgrunn.

5. Tvil om BaneNOR Eiendoms rettigheter

BaneNOR Eiendom er eier av Jernbanebrygga i Skien. Staten var eier av den opprinnelige jernbaneeiendommen inn mot Skien G (Gamle stasjon), og BaneNOR Eiendom har kjøpt opp ekstra kaiarealer av Grenland Havn IKS.

Dette fastlandet er basis for planleggingen av Skien Brygge. Fastlandet avgrenses mot havnebassenget med en kaifront av naturstein og betong.

Få har innvendinger til at BaneNOR Eiendom utvikler sitt område på fastlandet fram til kaifronten. Men når byggeplanene går ut i vannet, blir dette som «å bygge uten å ha land».

Spørsmålet er da hvilke rettigheter som BaneNOR Eiendom har til å bygge i havnebassenget. Lokalbefolkningen oppfatter vannarealet som et felleseie.

BaneNOR Eiendom planlegger å bygge ut inntil ca 35 meter fra fastlandet. Dette er et stort inngrep i det felleseide kultur- og naturlandskapet.

Flere stiller spørsmål ved det juridiske grunnlaget for BaneNOR Eiendoms store appetitt på vannet som byggeområde. BaneNOR Eiendom og myndighetene har til nå ikke levert et klart svar som fastslår eiendomsretten.

Vi hevder at BaneNOR Eiendom ikke har rett til å bygge så langt som planlagt ut i havnebassenget.

6.Tvil om soliditet i byggemetode

Skien Brygge Utvikling AS søkte i 2023 om å starte rask utbygging på elvebunnen i havnebassenget. Statsforvalteren i Vestfold og Telemark ga tillatelse etter forurensningsloven. Tillatelsen ble påklaget av lokale miljøorganisasjoner. Klagen er nå til behandling i Miljødirektoratet, som ikke kan love svar før desember 2024.

I Skien Brygge Utvikling AS sin opprinnelige søknad om fundamentering i vann, var det planlagt fyllmasser (stein) på en del av elvebunnen, i tillegg til lang spunting, samt pæling av 129 stålrør.

Skien Brygge forandret fundamenteringsplanen mens søknaden var til behandling hos Statsforvalteren. En vesentlig endring var å droppe utfylling med steinmasser.

I fjor høst, etter at planen for Skien Brygge virket ferdig, kom også nye krav fra Grenland Havn IKS. De gikk bl.a. ut på at den nye bryggefronten mot elva må være sterk og tåle støt fra store fartøy.

Slike plutselige endringer i byggemetode og krav til byggverket, tett opp mot byggestart høsten 2023, tyder på at utbyggingsplanene ikke er modne for realisering. Det er derfor sådd tvil om soliditeten i byggemetode i vannet, hvilket er uheldig og kan medføre uforutsette konsekvenser.

Et nærliggende og sammenlignbart eksempel er arbeidet som har startet med å lage ny gang- og sykkelbru over samme elv i Porsgrunn. Da arbeidet kom i gang med pæling av stålrør, viste det seg at utbygger hadde feilberegnet lengden på stålrør i elvebunnen. Dette medfører merarbeid, mer støy og økte kostnader.

Oppsummering

Befolkningen har store forventninger til at BaneNOR Eiendom, som statens representant, må vise stor aktsomhet ved utbyggingsprosjekter. Prosjektene må være i tråd med statlig regelverk og regjeringens politikk.

Staten, ved sin forretningsvirksomhet, bør derfor ikke utfordre befolkningen, lokale og sentrale myndigheter med så kontroversielle planer som Skien Brygge.

BaneNOR Eiendom sentralt har klare mål om bærekraft. Vi mener at Skien Brygge med utbygging i vann er verken miljømessig, sosialt eller økonomisk bærekraftig.

Vannmiljøet (naturen) og personer i etablerte nabomiljø får store ulemper. Sosial bærekraft utfordres ved privatisering av vannfronten og lite mangfold av beboergrupper i leilighetene.

Økonomisk bærekraft utfordres bl.a. ved ekstra høye anleggs- og vedlikeholdskostnader i vann. Høyt prisnivå på lokaler/leiligheter vil ekskludere mange kjøpergrupper.

Vi oppfordrer BaneNOR Eiendom til å korrigere planene for Skien Brygge.

Vi mener vi avspeiler flertallet av lokalbefolkningen.

Vi har en stor medlemsmasse og nettverk som er kritisk til utbyggingen i elva, slik planene er nå. Lokalavisene har mange leserinnlegg mot planene, og den uavhengige Facebookgruppa «Ikke bygg i ælva vår» har 2408 medlemmer.

Vi krever følgende planendring for Skien Brygge:

1. Ikke bygg i havnebassengets vannareal
2. La allmennheten få tilgang til hele vannfronten

Med hilsen

*Besteforeldrenes Klimaaksjon Grenland (BKA)
Naturvernforbundet Grenland
Grenland Sportsfiskere
Forum for natur og miljø, Telemark*

Kontakt: Kari Vogsland, styremedlem BKA Grenland, tlf. 41306354. Epost: k.vogsland@gmail.com

Vedlegg 3: Fra Grenland Sportsfiskere (1 + 2) og Fra aktører på Telemarkskanalen (3)

Kopi:

BaneNOR Eiendom Skien
Skien Brygge utvikling AS
Skien kommune
Miljødirektoratet

Vedlegg 1:

Fra Grenland Sportsfiskere:

Nasjonal laksefjord (NLF) og nasjonale laksevasdrag (NLV).

Stortinget har opprettet ordningen med nasjonale laksevasdrag og laksefjorder for å gi et utvalg av de viktigste laksebestandene særlig beskyttelse.

Formålet med nasjonale laksevasdrag og laksefjorder er å gi et utvalg på om lag 50 av de viktigste laksebestandene i Norge særlig beskyttelse. Laksebestandene som omfattes av ordningen skal beskyttes mot inngrep og aktiviteter i vassdragene, og i de nærliggende fjord- og kystområdene.

Stortinget har opprettet 52 nasjonale laksevasdrag og 29 nasjonale laksefjorder. Faktorer som truer laksen i disse lokalitetene skal identifiseres og fjernes. Der dette ikke er mulig, skal trusselfaktorenes virkning på laksebestandenes produksjon, størrelse og sammensetning motvirkes eller oppheves gjennom tiltak.

Fjordarm:

Fjorden "vår" har stor skipstrafikk, blant annet til fabrikkkanlegget Rafnes i Bamble, fabrikkkanlegget til Norsk Hydro i Porsgrunn og – fram til nedleggelsen i 2006 – til fabrikkkanlegget Union i Skien.

Hydro PGR og Rafnes i Bamble ligger innerst i en nasjonal laksefjord. Disse fabrikkene har særdeles

strengt utslippskrav både til vann og luft. På bunnen av hele "Skienselven" (fjordarm) ligger det mye gammelt forurensende masser etter tidligere industriell herjinger.

Alt arbeid i og rundt vannmassene som graving i bunnmassene i Skienselva vil kunne føre forurensende masser ut i en nasjonal laksefjord. Dette grenser til miljøkriminalitet. Utbygger bør å ha samme standard som på Hydro og Rafnes med tanke på utslipp til vanns.

"Skienselva" er og vil alltid være en fjordarm. Den har tidevann. Den har saltvannsfisk som: Torsk, sei, lyr, hvitting, makrell og flyndre. Så vidt jeg vet, finnes disse kun i saltvann. Det er til tider bare saltvann i Skienselva. Tidevann, flo og fjær, er en regelmessig veksling i vannstand som forekommer overalt langs kysten. I innhav og innsjøer er tidevannet som regel helt ubetydelig.

Vi ser tydelig på dette gamle kartet at Friefjord og fjordarmen Skienselva henger godt sammen. Ferskvannet som renner ut i Skienselva finner man ovenfor Skien. Elven nedenfor Skien er en fjordarm til Friefjord, da den har tidevann, saltvann, og saltvannsfisk. Et rennende ferskvannselv går tørr om man stenger vannet ovenfor. Skienselven nedenfor Skien går aldri tørr før man stenger havet ute.

Føre-var-prinsippet...???

Føre-var-prinsippet er et prinsipp om at man skal unngå vesentlig skade på natur og miljø når man fatter beslutninger, og at manglende kunnskap ikke skal brukes som begrunnelse for å unnlate å treffe tiltak. Prinsippet er utviklet gjennom et samspill mellom Norsk og internasjonal rett.

I korte trekk stiller prinsippet krav til myndighetene om at man skal unngå vesentlig skade på natur og miljøet når man fatter beslutninger, og at manglende kunnskap ikke skal brukes som begrunnelse for å unngå å treffe tiltak. Prinsippet blir ofte omtalt som et prinsipp som skal la tvilen komme miljøet og naturen til gode.

Ærlig talt folkens... vi har vel fremdeles nok landareal for å bygge noen leiligheter. La fisken leve, og la vannspeilet være i fred.

Regulanten nedstrøms Skotfoss blir pålagt flere titalls millioner for å legge til rette for sikker toveis vandring og for å bevare fiskestammen i Skiensvassdraget, så kan utbygger nedstrøms Klosterfossen gjøre hva de vil... stiller stor tvil til denne avgjørelsen. Igjen føre-var-prinsippet.

Regulanten ovenfor Skotfoss blir også pålagt å sette ut produksjonsfisk av laks for å bøte på hindringene som kraftstasjoner og damanlegg.

Fisken blir tatt inn på dugnad og produsert ungfisk av laks fra Grenland Sportsfiskere og levert til regulanten oppstrøms Skotfoss. Frivilligheten / Grenland Sportsfiskere legger ned flere titalls 1000 timer for å bevare fiskestammen i Telemarksvassdraget. Da bør vel også alle andre bidra for å bevare fisken.

Husk: Hus på land - fisk i vann!

*Med vennlig hilsen
Dag Natedal
Grenland Sportsfiskere*

Vedlegg 2:

Fra Grenland Sportsfiskere:

Nasjonale laksefjorder

1. Skienselva, også kjent som Skiensvassdraget, er en viktig elv i Telemark fylke, Norge. Her er noen interessante fakta om denne elva:
2. Beliggenhet: Skienselva renner gjennom Skien kommune og munner ut i Frierfjorden ved Porsgrunn. Den er en del av Numedalslågen-vassdraget som er en nasjonal lakseelv/ fjord. Nasjonale laksefjorder er spesielle områder i Norge som gir særlig beskyttelse til viktige laksebestander. Disse fjordene har strenge regler for å bevare laksens livsmiljø og hindre skadelige inngrep.

I Telemark finner vi ikke en nasjonal lakseelv, men laksefjorden her hører til Numedalslågen i Vestfold, som er en nasjonal lakseelv. Dette betyr at laksefjorden i Telemark også har spesielle verneregler, inkludert forbud mot etablering av oppdrettsanlegg for fisk.

Formålet med disse nasjonale laksevassdragene og laksefjordene er å beskytte laksen mot skadelige påvirkninger, forurensning og inngrep i vassdragene og de nærliggende fjord- og kystområdene. Så selv om Telemark ikke har sin egen nasjonale lakseelv, er det viktig å ivareta laksefjorden som en del av dette verdifulle økosystemet.

Lengde: Elva er omtrent 62 kilometer lang fra kilden i Skien til munningen i Frierfjorden.

3. Laksefiske: Skienselva er kjent for sitt laksefiske. Hvert år vandrer laksen opp elva for å gyte. Det er flere laksetrappes og fisketrappanlegg langs elva for å hjelpe laksen med å overvinne hindringer.
4. Industrihistorie: Historisk sett har Skienselva vært viktig for industriutviklingen i regionen. Vannkraften fra elva ble brukt til å drive sagbruk, møller og fabrikker.
5. Rekreasjon: Elva gir flotte muligheter for friluftsliv og rekreasjon. Det er fine turstier langs elvebredden, og du kan nyte utsikten over elva og de omkringliggende områdene.
6. Miljøutfordringer: Som mange andre elver har også Skienselva utfordringer knyttet til forurensning, regulering og inngrep i vassdraget. Det pågår arbeid for å bevare og forbedre elva som et viktig økosystem. Skienselva er en vakker og betydningsfull elv som har formet historien og livet i Telemark.

Dag Natedal / Grenland Sportsfiskere

Vedlegg 3:

TELEMARKSKANALENS AKTØRER FRYKTER TRAFIKKBEGRENSNINGER PGA UTBYGGING AV SKIEN BRYGGE

Skiens kanskje viktigste historiske område, bryggene som ligger øverst i «Skiensfjorden», skal bygges ut til leilighetskomplekser. I tillegg skal store deler av det tilhørende havnebassenget også bygges ut!

Planene ble lansert for et tiår siden, og nokså stille og rolig har utbygger etter hvert fått både administrativ og politisk aksept. Utbygger har også fått dispensasjon fra fredninger i

området. De hevder de har grønt lys fra NVE, og Skien kommune mener deres beredskapsplaner for bl a flom i vassdraget tar høyde for eventuelle endringer utbyggingen måtte medføre. Telemarkskanalen FKF, rederiene og andre med virksomhet i/gjennom området har meddelt sine bekymringer rundt ny trafikksituasjon og sikkerheten ved passering Bryggevannet, men opplever å ikke bli hørt. Vi ønsker derfor med dette å gi et kraftig varsko mot utbyggingen av Skien Brygge i forhold til trygg og sikker båtferdsel i denne viktige delen av Telemarkskanalen, fordi:

- Damfoss dam, en viktig reguleringsdam i vassdraget, munner direkte ut i Bryggevannet. Den har fra langt tilbake skapt tidvis store problemer for bruken av havna. Her har byen ved Havnestyret lagt ned mye arbeid og kapital for å styre vannmassene. Havnebassengets form idag er ikke tilfeldig. Det har fått sin form for best mulig å kunne lede vannet forbi. Definert i Vassdragsloven er store deler av havnebassenget «Sikkerhetssone» under Damfoss.
- Havnebassenget er manøverområde for båttrafikken til Telemarkskanalen. Allerede i dag er det ved tapping i Damfoss kraftig strøm i området. Effekten forsterkes av Møllas kraftverk innerst i havna. Det har vært situasjoner der kanalbåtene har vært nødt til å benytte alt av manøverrom for sikker passasje til Skien sluse. Fritidsbåter, spesielt de med liten motorkraft, opplever de samme utfordringene.
- Enhver båtførers skrekk er teknisk havari/motorstopp i trange områder. I dagens havnebasseng har du i en slik kritisk situasjon rom og mulighet for nødankring, eventuelt nødfortøyning til de gamle kaiene. Etter utbygging vil en slik hendelse medføre en sansynlig kollisjon med leilighetskomplekset, og risiko for liv og helse til personer som befinner seg i/ved leilighetskomplekset og om bord i fartøyet. Den planlagte brua vil ytterligere komplisere manøverrommet og betydelig redusere sikkerhetsmarginene.

Vi ber med dette politikerne i Skien om å sørge for at det før en eventuell utbygging med utfylling og innsnevring av havnebassenget, blir utarbeidet en samla konsekvensutredning med risiko- og sikkerhetsanalyser for alle forhold som kan oppstå. Denne rapporten må utarbeides av konsulentfirma som er godkjent for tiltak som omfattes av Vassdragsloven. Den skal også tilfredstille gjeldende lov- og regelverk som forvaltes av NVE, Kystverket, Direktoratet for Sikkerhet og Beredskap, Grenland Havn og andre relevante faginstanser. Rapporten må utarbeides i lys av framtidige klimaendringer.

Vi ønsker også å kommentere:

Bryggene har fram til havnevirksomheten ble overflyttet til Vold, vært et offentlig område bestyrt av byens havnevesen og Norges Statsbaner. Begge disse etatene har som grunnformål å bidra til samfunnsutvikling til beste for allmenheten. Det må være en samfunnsmessig systemfeil når disse selskapene privatiserer allmenne arealer og legger til rette for en utvikling som har helt andre mål enn allmenhetens tilgang og bruk.

Dagens interkommunale selskap Grenland Havn, som skal tilrettelegge for båttrafikken ved gode farleder og havnetilbud, har i forhold til Prosjekt Skien brygge bidratt til det motsatte. Dette prosjektet vil skape problemer og trafikkbegrensninger for båttrafikken om det gjennomføres!

De som støtter uttalelsen:

- Telemarkskanalen FKF
- Telemarkskanalen Natur- og Kulturpark
- Telemarkskanalen Skipsselskap
- Skien – Dalen Skipsselskap
- Skarsfos Reiser / Asbjørn Lia
- MS Telemarken / Ide Vest AS
- Norgesmøllene, avd. Skien
- Trond Kittilsen Shipping, møllelekterne
- Skien Sjømandsforening / Erik's Venner
- Telemarkkanalens Venner

